

Melania Kozłowska
WSP Częstochowa

Spostrzegane możliwości w zakresie pozyskiwania pracy drogą Internetu

Wprowadzenie

W ostatnich latach wzrosło zainteresowanie młodych ludzi problematyką przyszłej pracy zawodowej. Zwiększona aktywność dotycząca tego problemu wiąże się w znacznym stopniu z przeobrażeniami ekonomicznymi i społecznymi w naszym kraju. Zjawisko niewątpliwie zmusza do refleksji nad obecnym stanem rzeczywistości, a także bliższą i dalszą przyszłością. Odbija to piętno na młodzieży kończącej szkołę zawodową, średnią bądź studia wyższe, która podejmuje próbę pozyskania pracy. Obecnie jednak fakt ukończenia uczelni wyższej nie daje gwarancji podjęcia pracy zgodnej z rzeczywistym wykształceniem, wydaje się to zrozumiałe w warunkach ogólnego kryzysu społecznego. Istotne zatem jest poszukiwanie przez młodzież drogi, która doprowadzi do pozyskania odpowiedniego zatrudnienia. Przydatny w tym zakresie może okazać się gwałtowny rozwój sieci Internet. Sieć Internet umożliwia wymianę informacji pomiędzy ludźmi mieszkającymi w różnych miejscach na świecie. Pozwala na swobodną wymianę opinii, poglądów i zdań, dzięki czemu możliwe jest powstanie zróżnicowanych grup użytkowników posiadających podobne zainteresowania. Łatwość korzystania z Internetu powoduje, iż nadawcą może stać się każdy użytkownik sieci. Poszczególne komunikaty umieszczane w sieci w postaci stron WWW traktowane są jednakowo niezależnie od faktu, czy nadawcą jest duża firma lub organizacja czy też osoba prywatna. W konsekwencji często osoby pragnące znaleźć różne informacje natrafiają na przygotowane przez pracodawców informacje o możliwości podjęcia pracy.

W samej Polsce szacuje się, iż pod koniec 1997 roku liczba użytkowników przekroczyła milion. Na podstawie badań przeprowadzanych przez TNS OBOP

można wskazać, iż obecnie średni odsetek osób posiadających dostęp do Internetu w pierwszym półroczu 2002 wyniósł 23%, co szacunkowo w przeliczeniu na populację Polaków w wieku 15 lat i więcej wynosi 7 141 740 osób. Dla porównania w II kwartale 2001 średni odsetek wyniósł 20%, zaś w IV kwartale 2001 — 22%. Ponad jedna czwarta Polaków (27%) deklaruje, że w ich gospodarstwach domowych jest komputer osobisty, w tym niemal połowa ma dostęp do Internetu.

To wskazuje na ogromną możliwość pozyskiwania pracy właśnie za pośrednictwem Internetu.

Metoda badań i charakterystyka osób badanych

Celem niniejszego opracowania jest skupienie się na szerokiej możliwości, jaką stwarza Internet. Podjęte w tym kierunku badania dotyczą przede wszystkim określenia możliwości w pozyskiwaniu pracy drogą Internetu przez młodych ludzi.

Zamiarem moim było ukazanie młodzieży kończącej szkołę średnią, jaką możliwość daje Internet w obliczu tak szybkiego postępu technicznego oraz jaką rolę spełnia w procesie poszukiwania pracy. Zebrany materiał oparty jest na pewnych danych statystycznych, jednak przedstawia przede wszystkim punkt widzenia młodzieży.

Ankieta, którą zastosowałam, umożliwiła zebranie informacji dotyczących: podjętych decyzji odnośnie do dalszej przyszłości, korzystania z usług internetowych, podjęcia studiów internetowych, celu korzystania z Internetu oraz sposobów poszukiwania ofert pracy.

Badaniami właściwymi objęto uczniów klas maturalnych liceum ogólnokształcącego (w tej ogólnej populacji kobiety stanowiły większość). Przeprowadzono je na przełomie 2000/2001 r. W wyniku tych badań otrzymano 120 prawidłowo wypełnionych ankiet. Wypełnianie ankiet poprzedzone było wyjaśnieniem przeze mnie celu prowadzonych badań. Równocześnie podkreślono anonimowość udziału w badaniu.

Intencją przeprowadzonej ankiety i prowadzonych wywiadów było uzyskanie danych dotyczących wizji na najbliższą przyszłość młodzieży, stosunek do studiów internetowych, usług internetowych, przyszłości Internetu w zakresie poszukiwania ofert pracy. Kolejnym etapem było przekazanie uczniom możliwości podjęcia studiów internetowych, jakie zasady tam obowiązują oraz jak wprowadzić zgłoszenie przyjęcia na studia internetowe wybranej uczelni. Również przedstawienie maturzystom informacji o ofertach pracy umieszczanych w Internecie oraz kilka przykładowych ofert pracy na określone stanowiska, które zawierały wymagania i zakres obowiązków.

Internet jako źródło informacji dotyczących poszukiwania pracy

Na początku lat dziewięćdziesiątych Internet zaczął się gwałtownie rozwijać. Było to spowodowane tym, że coraz więcej firm, zakładów pracy, szkół i ogromna liczba osób prywatnych zaczęła zdawać sobie sprawę z udogodnień, jakie niesie ogólnosiwiatowa komunikacja elektroniczna.

Najważniejszym czynnikiem dla większości użytkowników Internetu jest różnorodność i jakość dostępnych w nim usług i informacji. Poważną rolę odgrywają dostępne w sieci informacje dotyczące możliwości poszukiwania ofert pracy z całego kraju, które są umieszczane przez pracodawców.

Tabela 1. Internet jako źródło informacji dotyczących pozyskania pracy

Czy Internet stanie się podstawowym źródłem informacji dotyczących pozyskania pracy?	tak	nie	nie wiem	razem
liczba wyborów	85	34	1	120
wybór w %	71%	28%	1%	100%

W badanej populacji uczniów 85 spośród 120 badanych deklarowało, że Internet będzie podstawowym źródłem informacji dotyczących pozyskania pracy. Nie zgadza się z tym 34 uczniów, z kolei 1 uczeń nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Decyzje dotyczące najbliższej przyszłości

Podjęcie prawidłowej decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły i zawodu jest niewątpliwie poważnym problemem stojącym przed młodzieżą, która kończy edukację w szkole średniej.

Należy podkreślić, iż rozwój zawodowy człowieka jest procesem związanym z dążeniem jednostki do zajęcia miejsca w społecznym podziale pracy poprzez wybór zawodu, zdobycie kwalifikacji zawodowych, podjęcie pracy, osiągnięcie stabilizacji zawodowej, identyfikację z zawodem i dążenie do mistrzostwa w zawodzie. Wybór zawodu jest procesem społecznie pożądanym i oczekiwanym i każda jednostka powinna dążyć do takiego kierowania swoim życiem, aby zająć określone miejsce w hierarchii zawodów (Podoska-Filipowicz, 1996, s. 34).

Wydaje się, że przydatne w tym zakresie może być prowadzenie orientacji zawodowej w szkole, która uwzględnia następujące zadania:

1. możliwie wszechstronne zapoznanie dzieci i młodzież z różnego rodzaju grupami zawodowymi i przygotowującymi do pracy w tych grupach szkołami i uczelniami oraz z wymaganiami przez nie cechami osobowości typu kierunkowego, dynamizującego i instrumentalnego, narzędziowego;
2. kształtowanie pożądanego społecznie motywacji i postawy zawodowej;

3. zapoznanie z zapotrzebowaniem rynku pracy na kadry dla różnych grup zawodowych i na konkretne zawody;
4. umożliwienie konfrontowania zainteresowań, skłonności, uzdolnień z konkretnymi sytuacjami zawodowymi;
5. zapoznanie z tendencjami rozwojowymi zawodów i przemianami zachodzącymi w treściach i strukturze pracy w tych zawodach;
6. zachęcanie do konfrontowania posiadanych warunków psychofizycznych i zdrowotnych z wymaganiami stawianymi w tym zakresie przez wybierane zawody;
7. pomaganie w realnej ocenie przydatności zawodowej i w samookreśleniu;
8. uświadomienie konieczności racjonalnego planowania swojej przyszłości, drogi zawodowej i wyrabiania przekonania o konieczności uzgadniania własnych planów zawodowych z potrzebami społecznymi (Szajek, 1980, s. 12).

Uznaje się również, że głównym celem poradnictwa jest pomoc jednostce w zaakceptowaniu siebie, swojego stanu psychicznego, wzbudzenie nadziei na możliwość wyjścia z trudnego położenia, dodanie otuchy i wiary w słuszność optymistycznego patrzenia na świat, wzmocnienie przekonania o tym, że wszyscy ludzie są dobrzy, a tylko okoliczności życia nie zawsze umożliwiają im okazywanie tego (Kargulowa, 2000, s. 6).

Uczniowie dzięki orientacji zawodowej uzyskują niezbędną wiedzę dotyczącą planowania przyszłej kariery zawodowej. Obserwuje się, iż prowadzenie orientacji zawodowej stwarza perspektywę dokonania odpowiedniego wyboru dalszego kształcenia.

Tabela 2. Decyzje uczniów szkół średnich dotyczące najbliższej przyszłości

Co zamierzasz robić po zakończeniu szkoły średniej?	Ilość wyborów	Wybór w %
studiować	114	95%
uczyć się w szkole pomaturalnej	6	5%
pracować	14	11,6%
szukać pracy	9	7,5%
wyjechać do pracy za granicą	5	4,2%

Spośród podanych możliwości uczniowie mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź dotyczącą najbliższej przyszłości. Deklarowane wybory 120 badanych uczniów przedstawiają się następująco: 114 zamierza po zakończeniu szkoły średniej podjąć studia, 6 uczniów ma zamiar podjąć naukę w szkole pomaturalnej. Z przedstawionych deklaracji wynika wyraźnie, że uczniowie liceum ogólnokształcącego traktują szkołę średnią jako podbudowę do kontynuacji nauki na poziomie wyższym.

Natomiast zamiar podjęcia pracy, szukania pracy oraz wyjazdu do pracy za granicę wykazało łącznie 28 uczniów. Jedna osoba podała ewentualność podjęcia pracy i studiowania zaocznie. Powyższa analiza wskazuje na wysoki poziom aspiracji licealistów odnośnie wykształcenia.

Opinia rodziców w aspekcie decyzji podjętych przez młodzież

W rozwiązaniu tak trudnego problemu, jakim jest wybór konkretnego zawodu, rodzaju pracy i stanowiska w zawodzie oraz związany z tym wybór kierunku i poziomu dalszego kształcenia młodzież szuka rady i pomocy dorosłych.

Decyzje zawodowe uczniów zależą głównie od czynników pozaszkolnych, a więc przede wszystkim od rodziny i grup rówieśniczych (Szajek, 1979, s. 74).

Rodzina posiada olbrzymią siłę oddziaływania, której nie da się zastąpić w pełni wpływami innych osób czy instytucji. Rodzina jest dla dziecka pierwszym środowiskiem społecznym przygotowującym dziecko do podjęcia decyzji zawodowej. Istotną rolę w wyborze zawodu przez dziecko odgrywają również stosunki między rodzicami a dziećmi, w dobrze funkcjonującej rodzinie gwarancję daje ukształtowanie się prawidłowych postaw dziecka wobec innych ludzi i przyszłej pracy.

Plany zawodowe dzieci formują się przede wszystkim pod wpływem rodziny. Aspiracje zawodowe dzieci zależą od poziomu wykształcenia i pozycji społeczno-zawodowej rodziców (Dobrowolska, 1980, s. 42).

Wybór zawodu jest sprawą, która ma znaczenie nie tylko dla osoby wybierającej, lecz również dla społeczeństwa. Dlatego też decyzja dotycząca wyboru zawodu powinna być poprzedzona pracą wychowawczą przygotowującą młodego człowieka do właściwego wyboru (Rachalska, 1984, s. 81).

Proces wyboru zawodu wymaga rozwijania u ucznia umiejętności pomocnych w wybieraniu zawodu. Wymaga to porozumiewania się i zbierania przez ucznia informacji od otoczenia, co podkreśla interakcyjność tego procesu, w którym występuje uczeń, rodzice, nauczyciele, koledzy (Nowacki, 1999, s. 256).

Rodzice często starają się narzucić dzieciom swoje decyzje dotyczące przyszłego zawodu, a ich wyobrażenia i oczekiwania są zupełnie inne. Jednak to prawda, że praca, ku której pociągają dziecko jego zainteresowania, nie zawsze jest pracą dającą wysokie dochody czy wysoką pozycję społeczną, nie zawsze też zaspokaja ambicję rodziców. Niewielu rodziców rozumie, iż rzeczywisty wybór ich dziecka polega na zdobyciu takiego zawodu, który by możliwie w pełni odpowiadał jego zainteresowaniom, zdolnościom czy cechom charakteru.

Błąd popełniają rodzice, którzy za wszelką cenę starają się zapewnić dzieciom przyszłość najlepszą z możliwych. Rodzice powinni zadbać o to, aby przekazać

swoim dzieciom jak najpełniejszą wiedzę dotyczącą poszczególnych zawodów i pracy ludzkiej. Zadbać o to, aby zawód i praca zajęły właściwe miejsce w ich systemie wartości.

Tabela 3. Opinia rodziców w aspekcie decyzji podjętych przez młodzież

Czy rodzice zgadzają się z tym, co postanowiłeś(aś) robić po ukończeniu szkoły średniej?	Ilość wyborów	Wybór w %
Tak, są bardzo zadowoleni	82	68%
Nie, nie chcą o tym słyszeć	0	—
Nie, ale zostawiają mi wolną rękę	2	2%
Uważają, że muszę sam(a) o tym decydować	31	26%
Nie mówiłem(am) im jeszcze o swoich planach	3	2%
Nie interesują się moimi planami	0	—
Jeszcze się nie zdecydowałem(am)	2	2%
suma	120	100%

W badanej próbie największy odsetek (68%) stanowią uczniowie, którzy dokonując decyzji odnośnie do dalszej przyszłości uzyskali aprobatę rodziców.

Powyższe dane wskazują również, iż młodzież bez konsultacji i aprobaty rodziców samodzielnie rozstrzyga, co zamierza robić po ukończeniu szkoły średniej (26%). Wynik ten dowodzący braku zainteresowania ze strony rodziców zmniejsza znacznie szanse efektywnego poszukiwania przyszłego zatrudnienia.

Usługi internetowe, jako ważny element w procesie poszukiwania pracy

Z badań opublikowanych przez firmę IDC wynika, że pod koniec 2000 roku z sieci korzystało 9 proc. Polaków. To mniej niż w Czechach i na Węgrzech. Jednak ten odsetek ma szybko wzrastać.

W 2004 roku z Internetu ma już korzystać blisko jedna czwarta Polaków. Pod względem liczby internautów (3,5 mln) Polska jest krajem rekordowym w Europie Środkowej. Pewne staje się przypuszczenie, że korzystanie z serwisów internetowych będzie najlepszym sposobem na zdobycie atrakcyjnego i satysfakcjonującego stanowiska pracy.

Rewolucja wiedzy i informatyki umożliwiła młodzieży korzystanie z zasobów internetowych w celu pozyskania dla siebie odpowiednich informacji. Młodzież, która korzystała z usług internetowych do chwili przeprowadzania badań stanowi 60,8% wszystkich badanych uczniów, pozostałe 39,2% to uczniowie, którzy nie wykorzystywali Internetu.

Tabela 4. Korzystanie z usług internetowych

Jaki był cel korzystania z usług internetowych?	Ilość wyborów	Wybór w %
Poszukiwanie informacji potrzebnych do szkoły	36	30%
Wymiana informacji na listach dyskusyjnych	16	13%
Rozmowy irc	30	25%
Chęć kupna pewnych przedmiotów	6	5%
Poczta elektroniczna (e-mail)	28	23%
Poszukiwanie ofert pracy	1	1%
Surfowanie po Internecie (ftp, http)	39	32,5%
Inne	3	2,5%

Celem korzystania z usług internetowych do chwili badań było tzw. surfowanie po Internecie (ftp, http), czyli przeglądanie tego, co umieszczone jest na stronach Internetu — 39 uczniów, poszukiwanie informacji potrzebnych do szkoły — 36 uczniów, tylko jedna osoba poszukiwała ofert pracy.

Umieszczanie ofert w Internecie niesie korzyści finansowe (umieszczanie swoich danych na stronach www jest bezpłatne, istotna jest również pewność, że nasze dane nie wpadną w niepowołane ręce). Korzystanie z internetowych serwisów pracy to ogromna szansa dla absolwentów i osób rozpoczynających swoją karierę zawodową.

Tabela 5. Oferta usług internetowych pomocna w poszukiwaniu pracy

Informacje zamieszczone w Internecie pomocne w poszukiwaniu pracy	Ilość wyborów	Wybór w %
Gdzie szukać pracy	91	76%
Zawody przyszłości	71	60%
Jak napisać list motywacyjny	36	30%
Jak napisać CV	22	18%
Jak negocjować pensję	21	17%
Artykuły dla poszukujących pracy	28	23%
Jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej	54	45%
Targi pracy	37	31%

Badania wskazują, że z informacji zamieszczanych w Internecie dla 76% uczniów najbardziej korzystna jest możliwość zasięgnięcia informacji o tym, gdzie szukać pracy. Należy zaznaczyć, że młodzież dokonywała wyboru trzech odpowiedzi spośród podanych.

Postęp techniczny, będący następstwem rozwoju cywilizacji, przyczynia się do powstawania wielu nowych zawodów i specjalności. Największa dynamika rozwoju nowych technologii przypada właśnie na XX wiek. Nowe zawody po-

wstają już nie na przestrzeni stulecia, lecz na przestrzeni lat, a nawet miesięcy. Coraz wyraźniej dają się zauważyć zmiany zachodzące na rynku pracy: powstają nowe zawody, na które popyt wciąż wzrasta lub będzie wzrastał, inne odchodzą w zapomnienie, a gwarancją prawdziwego sukcesu jest ciągle dokształcanie i doskonalenie się. Właśnie informacje dotyczące zawodów przyszłości stanowią dla 60% badanych pomoc w wyborze przyszłego kierunku kształcenia.

List motywacyjny jest dokumentem, który dołączamy do curriculum vitae. Jego zadaniem jest takie przedstawienie własnej osoby, aby wzbudzić zainteresowanie pracodawcy, a w konsekwencji uzyskać zaproszenie na rozmowę kwalifikacyjną. Informacje zamieszczane w Internecie dotyczące listów motywacyjnych są istotne dla 30% badanych. Natomiast 18% uczniów spostrzega, że przydatne mogą okazać się typy i wzory życiorysów. Pozostałe informacje, które zyskały zainteresowanie, to: pomoc w przygotowaniu do rozmowy kwalifikacyjnej (45%), artykuły dla poszukujących pracy (23%), jak negocjować pensję (17%).

Zdecydowana większość uważa szeroką ofertę usług internetowych z zakresu pomocy w poszukiwaniu pracy za niezmiernie ważną.

Odmienny natomiast był cel korzystania z usług internetowych przez badane osoby w czasie przeprowadzania badań. Jednak młodzież, myśląc perspektywicznie, zamierza efektywnie z tych usług korzystać w celu łatwiejszego pozyskania zatrudnienia.

Forma poszukiwania pracy przez młodych ludzi

Zmiany dokonujące się w ostatnich latach na rynku pracy wskazują jednoznacznie na zdominowanie tradycyjnych form rekrutacyjnych przez nowoczesne rozwiązania. Wykorzystywanie Internetu do pozyskiwania pracowników było jeszcze do niedawna domeną państw Europy Zachodniej czy Stanów Zjednoczonych. Jednak ogromne korzyści, jakie niesie za sobą ta forma rekrutacji, przekonały również i inne kraje do upowszechnienia tego rodzaju świadczeń. Dzisiaj w Polsce Internetowe Serwisy Pracy nie należą już do rzadkości i stają się coraz bardziej powszechne i wykorzystywane przez osoby poszukujące zatrudnienia. Proces rekrutacji internetowej zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem niemalże każdy zawód i zakład pracy (Tab. 6.).

Najlepszym źródłem informacji o możliwości uzyskania pracy według badanej młodzieży jest prasa, tak uważają prawie wszyscy badani (88,3%). Nieco mniej niż połowa uważa, że informacje dotyczące pracy uzyskujemy od znajomych — 55 uczniów. W następnej kolejności, ku dużemu zaskoczeniu, młodzież wymienia Internet — 42 uczniów. Najmniej informacji dostarcza szkoła i telewizja. Wśród innych odpowiedzi znalazły się: „samemu iść i dowiedzieć się o pracy w konkretnych firmach” oraz ogłoszenia w autobusie.

Tabela 6. Uzyskiwanie informacji o możliwości podjęcia pracy

Uzyskiwanie informacji o możliwości uzyskania pracy	Liczba wyborów	Wybór w %
prasa	106	88,3%
telewizja	9	7,5%
radio	26	21,6%
Internet	42	35%
szkoła	8	6,6%
ulotki	32	26,6%
od rodziny	32	26,6%
od znajomych	55	45,8%

Wraz z upowszechnieniem świadczeń internetowych zniknął problem związany z wertowaniem gazet w celu odnalezienia właściwej osoby lub firmy. Strony portali pracy wyposażone zostały w narzędzia, podzielone pod względem różnych kryteriów, które radykalnie skracają czas poszukiwań interesujących nas ofert.

Wszystko wskazuje na to, że w najbliższych latach wzrastać będzie rola wirtualnych biur pracy w procesie rekrutacji. Coraz większa dostępność do Internetu sprzyja popularności poszukiwania ofert pracy i zatrudniania za pośrednictwem Internetowych Serwisów Pracy, a widoczne zalety płynące z oszczędności czasu i pieniędzy przyczyniają się do sukcesywnego wypierania alternatywnych metod. Oprócz szybkości i niskich kosztów związanych z pozyskiwaniem pracy, Internet posiada też inne zalety, które przemawiają na jego korzyść. Witryny internetowe poświęcone zagadnieniu pracy zawierają np. wiedzę niezbędną tym, którzy dopiero wkraczają na rynek pracy.

Charakterystycznym walorem Internetu jest możliwość ciągłego dostępu do jego zasobów z dowolnego miejsca. Poszukujący zarówno pracy, jak i pracowników, mogą o każdej porze korzystać z dostępnych usług.

Podjęmowanie próby samodzielnego napisania oferty podjęcia pracy

Młody człowiek, stojąc przed koniecznością określenia kierunku swej dalszej drogi życia, posiada pewne pragnienia i oczekiwania odnośnie do rodzaju i charakteru swej przyszłej pracy zawodowej. Powstaje problem dotyczący umiejętności zareklamowania siebie, przedstawienia swojej osoby z jak najlepszej strony oraz wyznaczenia celu życiowego. Ponieważ nie jest to łatwe, a podstawą ewolucji człowieka jest dążenie do ułatwienia sobie życia, warto jest podejmować wysiłek zaprezentowania siebie, chociażby w postaci oferty o pracę. Młodzież podjęła próbę stworzenia oferty pracy, która mogłaby przynieść ewentualne zatrudnienie w przyszłości. Poniżej przedstawiam przykładowe oferty pracy:

- Młody, przystojny, kreatywny przyjmę każdego rodzaju pracę.
- Wspaniały specjalista poszukuje pracy.
- Wspaniały specjalista, płynna mowa: angielski, niemiecki, francuski, włoski.
- Inteligentna, solidna, kreatywna, znająca języki.
- Młoda, aktywna, potrafiąca łatwo nawiązać kontakt z ludźmi, nie boi się żadnej pracy.
- Poszukuję dobrze płatnego zajęcia, które będzie jednocześnie ciekawe, będzie wiązało się z możliwością przeżycia ciekawego doświadczenia.
- Szukam dobrze płatnej, ciekawej pracy.
- Jestem tegoroczną maturzystką, mam prawo jazdy, dobrze znam język angielski.
- Mam dużo wolnego czasu — może pomożecie mi go zagospodarować.
- Młoda, wykształcona, bez zobowiązań, chętna do pracy.
- Chęć zarobienia pieniędzy. SOLIDNY.
- Szukasz pracownika wykwalifikowanego! TO WŁAŚNIE JA!
- Odpowiedzialna i pracowita — to moja dewiza.
- Jestem inteligentna szybko się uczę i przystosowuję do warunków pracy, którym mogę poświęcić dużo czasu.
- Pracowita, zdolna, chętna do współpracy, oferująca swoją pomoc.
- Pracowitość i otwartość to cechy mojego charakteru.
- Zdolny, inteligentny, pracowity.
- Wszystko, zawsze, wszędzie, o każdej porze — oczywiście w moim zawodzie.
- Gruntownie wykształcony, młody, znający języki obce, poszukuje pracy.
- Pracowita, pomysłowa, zawsze oryginalna, szukająca sposobu samorealizacji i osiągnięcia sukcesu.
- Wyjątkowo inteligentna i kompetentna.
- Miła, szybko ucząca się nowych rzeczy, lubiąca pracę w ruchu, spostrzegawcza.
- Miły, sympatyczny, ambitny okresowo poszukuję pracy.
- Młoda, elegancka i atrakcyjna żadnej pracy się nie boi.
- A, A, A, A, Bardzo poszukuję pracy. PILNE!
- Jestem kompetentną osobą, lubiącą dyskusje i podejmującą prawidłowe decyzje.
- Miły, uprzejmy, sympatyczny, olśniewająco przystojny i bez nałogów.
- Miła, inteligentna, zawsze osiągalna.
- Młoda, ambitna, poszukuje pracy dającej możliwości rozwijania swoich zainteresowań i nie tylko.
- Dla kasy zrobię wszystko.
- Podejmę pracę, która umożliwi mi kontakty z wieloma interesującymi ludźmi.
- Skończyłam szkołę średnią i poszukuję pracy. Łatwo nawiązuję kontakty z ludźmi i sprawdzam się w różnych sytuacjach. Jeśli masz ciekawą ofertę pracy, zadzwoń lub napisz, odpowiem na wszystkie listy i telefony.

- Młoda, ambitna, wykształcona podejmie pracę (spróbuj, a nie pożałujesz).
- Atrakcyjna, doświadczona życiowo.
- Zatrudnisz mnie, a nie pożałujesz.
- Niczego się nie boję, więc mogę pracować wszędzie i zawsze.
- Miła, atrakcyjna, inteligentna z wykształceniem poszukuje pracy w dogodnych warunkach z odpowiednim wynagrodzeniem.

Spośród badanych, 25 osób w ogóle nie podjęło próby napisania swojej oferty podjęcia pracy. Jedna osoba źle zinterpretowała pytanie i przytoczyła ofertę pracy „Potrzebuję różnych ludzi o różnych kwalifikacjach”. Dwie osoby zasygnalizowały, że nigdy nie zastanawiały się nad tym i również nie dźwignęły się z zamiarem przedstawienia swojej oferty, z kolei jedna osoba mimo przemyśleń nie potrafiła spojrzeć na problem perspektywicznie i zaprezentować swojej oferty pozyskania pracy. Większość używała określeń typowych dla ofert pracy, określających przyszłego pracownika, jako: ambitny, wykształcony, dyspozycyjny, pracowity, doświadczony, znający języki obce, mądry, solidny, sympatyczny, itp. Wyżej wymienione propozycje ofert pracy nie są zbiorem wszystkich podanych przez młodzież propozycji, pozostałe oferty w większości są odbiciem podanych, mają jedynie nieco odmienną formę gramatyczną lub zawierają inne przymiotniki.

Internet — oczekiwania a rzeczywistość

Jednym z najważniejszych argumentów za wprowadzeniem reformy było dostosowanie naszego systemu szkolnego do wymagań Unii Europejskiej. Drugi argument to dostęp każdego ucznia do Internetu.

Badania wykazały, że dla uczniów największą zaletą Internetu jest:

- Możliwość uzyskania w szybki sposób różnorodnych informacji — 32,5%
- Możliwość kontaktowania się z innymi ludźmi — 20%
- Muzyka.
- Szerokie możliwości.
- Ściagi.
- Ogromna ilość nagich kobiet.
- Dużo seksu.
- Możliwość korzystania z informacji nie tylko w zakresie krajowym.
- Niewyobrażalne możliwości dostępu do wiedzy.
- Strony pornograficzne.
- Strony zespołów muzycznych.
- Nigdy mnie to osobiście nie pociągało.

Przy najczęściej pojawiających się odpowiedziach podałam wskaźnik procentowy. Inne, najczęściej pojedyncze odpowiedzi nie wymagają wyliczeń procentowych. Wśród wymienionych możliwości, jakie stwarza Internet są i takie,

do których nie wszyscy powinni mieć dostęp, mogące wpływać demoralizująco i które nie przynoszą żadnych korzyści.

Kolejną ofertą, którą stwarza Internet, są studia internetowe. Spośród 120 badanych uczniów 86 nie wykazało zainteresowania studiami internetowymi, natomiast 34 uczniów wyraziło chęć podjęcia studiów przez Internet. Tego typu studia stanowią rozszerzenie oferowanych przez uczelnie formy studiowania. Studia takie są głównie adresowane do studentów zamieszkałych w znacznej odległości od siedziby szkoły, w tym także za granicą. Jest to forma studiów w Polsce jeszcze mało popularna, ale w krajach Europy Zachodniej przygotowania do powołania tego typu studiów są w fazie końcowej.

W Stanach Zjednoczonych ta forma studiowania znana jest wszystkim od wielu lat. W chwili obecnej duża ilość amerykańskich uczelni proponuje mniejsze lub większe kursy na odległość. Zgodnie z oceną fachowców w najbliższych latach ta forma studiów będzie dominowała wśród uczelni polskich. Internetowe zajęcia przyciągają osoby, dla których wcześniej realizacja studiów była niezmiernie trudna i nieosiągalna. Dotyczy to przede wszystkim osób pochłoniętych pracą zawodową, zmianą miejsca zamieszkania, obowiązkami domowymi, osób niepełnosprawnych, a także tych, dla których znaczna odległość od uczelni jest istotną przeszkodą na drodze do zdobycia wymarzonego wykształcenia.

Uwagi końcowe, wnioski

Przedstawione opracowanie problematyki dotyczącej pozyskania pracy drogą Internetu stanowi w dużym stopniu ważny element w dobie tak szybkiego postępu z zakresu usług internetowych. Właśnie ze względu na tak szybki postęp techniczny opinia młodzieży kończącej szkołę średnią jest niezmiernie ważna.

Dokonując całościowego podsumowania analiz i rozważań ukazujących rolę Internetu w procesie poszukiwania pracy, mam nadzieję, że przybliżona została opinia młodzieży w tej kwestii.

Istotne jest wskazanie również sytuacji, jaka istnieje w Polsce. Już od dawna wzrasta bezrobocie i niestety nie ma żadnych widoków na rychłą poprawę sytuacji wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Likwidowane są wielkie i małe zakłady pracy, przez co często młodzi ludzie zasilają szeregi bezrobotnych. Niejednokrotnie bezrobotnymi stają się absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych. Taka sytuacja może również spotkać młodzież, która w tym roku kończy szkołę średnią, dlatego istotne jest ukazywanie młodzieży możliwości poszukiwania pracy. Opinia badanych osób wskazuje, że informacje o ofertach pracy najłatwiej uzyskać w prasie, od znajomych, a następnie z Internetu. Wskazuje to na fakt, że młodzież uznaje Internet za jedną z form pozyskiwania pracy, który nie ma ograniczeń, jak media konwencjonalne. Ta sama informacja, która w prasie pojawia się jako krótka notka prasowa, w Internecie może być udostępniana jako ob-

szerny materiał z wieloma zdjęciami i komentarzami. Sieć ma zatem zalety, które pozostawiają całą tradycyjną konkurencję w tyle: po pierwsze szybkość, z jaką można przekazać informację szerokiej rzeszy użytkowników, a po drugie — serwisy internetowe nie muszą ograniczać miejsca na informacje, które osoba poszukująca pracy pragnie zamieścić na stronach internetowych. Widać więc wyraźnie, że przewaga ofert internetowych nad tradycyjnymi jest kolosalna. Teoretycznie na jednej stronie WWW można umieścić nieograniczoną ilość ofert pracy, w dodatku bardzo szczegółowych. Ponadto Internet nie zna granic i zawsze możemy przewertować ogłoszenia z innych miast, województw, a nawet krajów. Jeżeli chodzi o miejsce, w którym uczniowie zamieściliby swoją ofertę podjęcia pracy, to na pierwszym miejscu jest to prasa, a drugim miejscem jest Internet, to również wskazuje na znaczną rolę Internetu w pozyskiwaniu pracy.

Kolejnym udogodnieniem jest fakt, że w sieciowych serwisach pracy dostępne są liczne porady, które młodzież uznała za przydatne w procesie poszukiwania pracy, są to: gdzie szukać pracy, zawody przyszłości, jak napisać list motywacyjny, jak napisać curriculum vitae, jak negocjować pensję, artykuły dla poszukujących pracy, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, informacje o targach pracy.

Przedstawione rozważania wskazują, że dla badanej młodzieży Internet odgrywa, a ściślej będzie odgrywał znaczącą rolę w procesie poszukiwania pracy. Do chwili obecnej niewiele spośród badanych osób korzystało z usług internetowych, jednak wszyscy deklarują poszukiwanie ofert pracy przez Internet w przyszłości. Należy mieć nadzieję, że dzięki usługom internetowym młodzież znajdzie pracę, która będzie przynosiła satysfakcję i zadowolenie. Już teraz badana młodzież chętnie podejmuje samodzielną próbę napisania oferty podjęcia pracy. Wszystkie przedstawione przez młodzież oferty stanowią zbiór najlepszych cech i predyspozycji, co stanowi, że młodzież śmiało podejmuje próbę zareklamowania siebie.

Bibliografia

- Czerwińska-Jasiewicz, M. (1991), *Psychologiczne problemy wyboru zawodu*. Warszawa.
- Dobrowolska, D. (1980), *Praca w życiu człowieka*. Warszawa.
- Kargulowa, A. (2000), Opozycja — zaradność w oglądzie poradowniczym. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze*, nr 7.
- Nowacki, T.W. (1999), *Zawodoznawstwo*. Radom.
- Podoska-Filipowicz, E. (1996), *Podstawy zawodoznawstwa, orientacji i poradnictwa zawodowego*. Bydgoszcz.
- Rachalska, W. (1984) *Wybór zawodu a wychowanie przez pracę w rodzinie*. Warszawa.
- Szajek, S. (1979), *Orientacja i poradnictwo zawodowe*. Warszawa.
- Szajek, S. (1980), *Rola szkół zawodowych w orientacji zawodowej*. Warszawa.